
KONFERENCIJOS LEIDINYS

8-oji tarptautinė vertinimo
K O N F E R E N C I J A

2019 m. gegužės 23 d.

 Arkangelo konferencijų centras
Maironio g. 11, Vilnius

Lietuvos Respublikos
FINANSŲ MINISTERIJA

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

KONFERENCIJOS VIETA

„Arkangelo“ konferencijų ir meno centras

 Gegužės 23 d.
8.00 – 17.30 val.

 Maironio g. 11, Vilnius
<http://www.arkangelo.lt>

PAŽINTINĖ EKSKURSIJA

Bažnytinio paveldo muziejus

 Trukmė:
17.30 – 18.15 val.

 Ekskursija vyks konferencijos patalpose.
<http://www.bpmuziejus.lt>

PRIĖMIMAS

„Mabre residence“ viešbutis, restoranas „Hazienda“

 Gegužės 23 d.
Pradžia – 18.30 val.

 Maironio g. 13, Vilnius
<http://www.mabre.lt/lt/#taste>

Kviečiame Jus apsilankyti viename iš unikaliausių Vilniaus muziejų. Jums bus suteikta proga pamatyti vertingiausias Vilniaus katedros lobynų eksponatus įspūdingame Renesanso laikų ansamblyje. Ekskursija vyks anglų ir lietuvių kalbomis. Grupės bus sudaromos pagal išankstinės registracijos į renginį metu patvirtinusių dalyvių skaičių. Jei neplanavote dalyvauti ekskursijoje ar vakarinėje dalyje, tačiau konferencijos metu nusprendėte prisijungti, prašome apie tai pranešti renginio registratūroje esančiam personalui.

APGYVENDINIMO PASIŪLYMAS:

Jūsų patogumui siūlome netoliese konferencijos vietas įsikūrusius viešbučius. Rezervuojant kambarį šiuose viešbučiuose, Jums bus pritaikyta nuolaida. Nuolaidos kodas: Vertinimo konferencija 2019

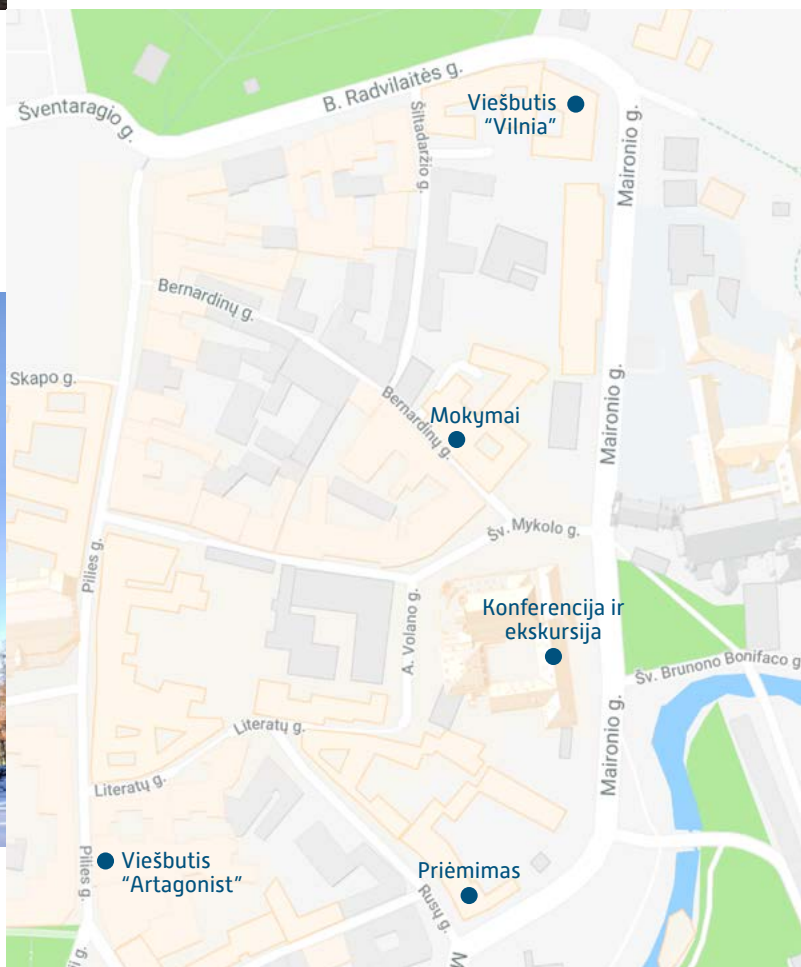

INFORMACIJA APIE MOKYMUS

 Gegužės 24 d.
8.30 - 13.00 val.

 Viešbutis "Šekspyras"
Bernardinų g. 8, Vilnius

VIETŲ ŽEMĖLAPIS

Viešbutis „Artagonist“

 Pilies g. 34, Vilnius
<http://www.artagonist.lt/>

Viešbutis „Vilnia“

 Maironio g. 1, Vilnius
<https://hotelvilnia.lt/?lang=lt>

Jei kiltų klausimų, kreipkitės el. paštu:
aiste@visionary.lt

SVEIKI ATVYKĖ

Mieli konferencijos dalyviai,

Lietuvos Respublikos finansų ministerija, atsakinga už Europos Sąjungos (ES) struktūrinių ir investicijų fondų valdymą bei vertinimą, sveikina Jus jau 8-ojoje tarptautinėje vertinimo konferencijoje.

Džiaugiamės, kad kas dvejus metus Vilniuje organizuojamos konferencijos įgijo puikią reputaciją, kaip vieta dalintis įkvepiančiais patirtimi ir idėjomis bei plėtoti tarptautinius kolegų tinklus.

*Šių metų konferencijos tema – „**Vertinimas po 2020 m.: evoliucija ar revoliucija?**“. Temos pasirinkimą padiktavo artėjantis naujasis 2021–2027 metų programavimo laikotarpis bei vertinimo sistemai kylantys nauji iššūkiai ir galimybės.*

Viena vertus, diskutuosime, kaip galime pagerinti vertinimo rezultatų panaudojimą sprendimų priėmimo procese. Nors vertinimai yra neįkainojamas informacijos šaltinis viešųjų intervencijų tobulinimui, vertinimų sukuriamos žinios ne visada yra naudojamos. Kaip galime tai pakeisti? Taip pat verta atsižvelgti į vis sparčiau besivystančių socialinių, ekonominių ir technologinių pokyčių tempą. Tai reiškia, kad sprendimų priėmimo ciklai tapo trumpesni. Todėl vertinimo sistemos turi gebėti greičiau pateikti reikalingas žinias.

Kita vertus, pastaruoju metu vertinimo sistemos, kaip ir kitos sritys, susiduria su skaitmenine revoliucija. Kaip galime pasinaudoti atsiradusiomis galimybėmis? Pavyzdžiui, didieji duomenys (angl. big data) galėtų iš pagrindų pakeisti vertinimo ir stebėsenos sistemas: teikti aibę informacijos stebėsenai realiu laiku, įgalinti kontrafaktinio poveikio vertinimus daugelyje sričių.

Tikimės, kad ši profesionalų konferencija paskatins ir leis ateityje tobulinti vertinimo praktiką ir įrodymais grįstą sprendimų priėmimą!

Sveiki atvykę į žinių centrą – Vilnių!

Miglė Tuskienė

**Lietuvos Respublikos finansų
ministerijos viceministrė**

VERTINIMAS po 2020 m.: evoliucija ar revoliucija?

8.00 – 9.00	REGISTRACIJA IR PASITIKIMO KAVA
9.00 – 9.15	ATIDARYMAS IR SVEIKINIMO ŽODIS Miglė Tuskienė Lietuvos Respublikos finansų viceministrė
9.15 – 10.30	PLENARINĖ SESIJA 1: INVESTICIJŲ VERTINIMAS: ATEITIES VIZIJA Dr. Agnė Paliokaitė Moderatorė. UAB „Visionary Analytics“ direktorė, Lietuva
9.15 – 9.40	2014-2020 METŲ REVOLIUCIJOS KONSOLIDAVIMAS, SIEKIANT SUPAPRASTINIMO Mariana Hristcheva Europos Komisijos Regioninės ir miestų politikos generalinio direktorato (DG REGIO), Vertinimų ir Europos semestro skyriaus vadovė, Belgija ESF STEBĖSENOS IR VERTINIMO RACIONALIZAVIMAS Jeannette Monier Europos Komisijos Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties generalinio direktorato (DG EMPL), Vertinimų ir poveikio vertinimo skyriaus vadovo pavaduotoja, Belgija
9.40 – 10.05	VERTINIMŲ INSTITUCIONALIZACIJA EUROPOJE: ESAMA PADĖTIS IR ATEITIES PERSPEKTYVOS Dr. Wolfgang Meyer Saarland universiteto Vertinimų centro (CEval) direktoriaus pavaduotojas, Vokietija
10.05 – 10:30	10 SPĖJIMŲ APIE VERTINIMO ATEITĮ Dr. Žilvinas Martinaitis UAB „Visionary Analytics“ partneris ir tyrimų vadovas, Lietuva
10:30 – 11:00	KAVOS PERTRAUKA
11.00 – 12.15	PLENARINĖ SESIJA 1: INVESTICIJŲ VERTINIMAS: ATEITIES VIZIJA (TĘSINYS)
11.00 – 11.20	ATEITIES VERTINIMŲ METODINĖS TENDENCIJOS IR IŠŠŪKIAI Dr. Gustav Jakob Petersson Švedijos mokslo tarybos vyriausiasis analitikas, Švedija
11.20 – 11.45	GEBĖJIMŲ VEIKSMINGAI NAUDOTI KOKYBĖS VERTINIMUS STIPRINIMAS: EBPO PATIRTIS Stephane Jacobzone Tarptautinės ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO), Viešojo Valdymo direktorato, Valdymo peržiūros ir Partnerysčių skyriaus, Įrodymų, stebėsenos ir politikos vertinimo vadovas, Prancūzija
11.45 – 12.15	KLAUSIMAI / ATSAKYMAI
12.15 – 13.30	PIETŪS
13.30 – 15.00	PARALELINĖ SESIJA A: METODINIAI VERTINIMO IŠŠŪKIAI PO 2020 M. Dr. Gustav Jakob Petersson Moderatorius

13.30 – 14.00	ESF FINANSUOTŲ MOKYMŲ VERTINIMAI: AR PASITEISINO NAUJOS DUOMENŲ RINKIMO STRATEGIJOS?	
	Simonas Gaušas UAB „Visionary Analytics“ partneris ir tyrimų vadovas, Lietuva	
14.00 – 14.30	VIEŠOSIOS INTERVENCIJOS KURIANČIOS REZULTATUS. KUO GALI PADĖTI VERTINIMAI?	
	Dr. Astrid Molenveld Rotterdam Erasmus universiteto profesorė, Olandija	
14.30 – 15.00	KOMPLEKSINIŲ INTERVENCIJŲ STEBĖSENA IR VERTINIMAS – ĮŽVALGOS IŠ SISTEMINIO MĄSTYMO	
	Richard Hummelbrunner Nepriklausomas tyrėjas, Austrija	
13.30 – 15.00	PARALELINĖ SESIJA B: VERTINIMO ĮRODYMAI Į REZULTATUS ORIENTUOTAM VALDYMUI. IŠMOKTOS PAMOKOS	
	Dr. Agnė Paliokaitė Moderatorė	
13.30 – 14.00	KĄ KEIČIA VERTINIMAI? REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMAS: TURINYS VS FORMA	
	Vilija Šemetienė Lietuvos Respublikos finansų ministerija	
14.00 – 14.30	GYVENIMO KOKYBĖS MATAVIMAI IR JŲ NAUDA Į REZULTATUS ORIENTUOTAM VALDYMUI	
	Jonas Jatkauskas UAB „BGI Consulting“ viešosios politikos ekspertas, direktorius, Lietuva	
14.30 – 15.00	MOKYMASIS IŠ VERTINIMŲ ATEITIES FORMAVIMUI: EUROPOS MOKSLINIŲ TYRIMŲ IR INOVACIJŲ PAGRINDŲ PROGRAMOS PAGRINDINIŲ POVEIKIO STRATEGIJŲ KŪRIMAS	
	Nelly Bruno Europos Komisijos Mokslinių tyrimų ir inovacijų generalinio direktorato (DG RTD), Reguliavimo ir inovacijų principo padalinio politikos analitikė, Belgija	
15.00 – 15.30	KAVOS PERTRAUKA	
15.30 – 17.00	PLENARINĖ SESIJA 2: REZULTATYVIOS VIEŠOSIOS INTERVENCIJOS: MISIJA (NE)ĮMANOMA?	
	Dr. Žilvinas Martinaitis Moderatorius	
15.30 – 15.50	POLITIKOS POVEIKIO SUPRATIMAS. GILUMINIS EBPO KOMITETŲ VERTINIMAS	
	Dr. Bastiaan de Laat Tarptautinės ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO), Giluminio vertinimo skyriaus vyriausiasis vertintojas, Prancūzija	
15.50 – 16.10	VIEŠŲJŲ INTERVENCIJŲ DERINIMAS: PASIRUOŠIMO 2021+ PERSPEKTYVAI LIETUVOJE PATIRTIS	
	Dr. Klaudijus Maniokas UAB „ESTEP Vilnius“ valdybos pirmininkas, Lietuva	
16.10 – 17.00	DISKUSIJA SU SPRENDIMŲ PRIĖMĖJ AIS	DISKUSANTAI – PRANEŠĖJAI:
	Dr. Žilvinas Martinaitis Moderatorius	Miglė Tuskienė, Dr. Marius Skuodis, Dr. Bastiaan de Laat, Dr. Klaudijus Maniokas
17.00 – 17.30	KONFERENCIJOS UŽDARYMAS IR GERIAUSIO PRANEŠIMO APDOVANOJIMAS	

PLENARINĖ SESIJA 1

Investicijų vertinimas: ateities vizija

Agnė Paliokaitė

**Moderatorė. UAB „Visionary Analytics“
direktorė, Lietuva**

Mariana Hristcheva

Europos Komisijos Regioninės ir miestų politikos generalinio direktorato (DG REGIO), Vertinimų ir Europos semestro skyriaus vadovė, Belgija

2014-2020 METŲ REVOLIUCIJOS KONSOLIDAVIMAS, SIEKIANT SUPAPRASTINIMO

Šiame pristatyme aptariami Komisijos planai tobulinti Sanglaudos politikos vertinimus 2021-2027 m. programavimo laikotarpiu. Pokyčiais siekiama tinkamo balanso tarp, viena vertus, poreikio įtvirtinti 2014-2020 m. pasiekimus ir, kita vertus, atsižvelgti į suinteresuotų pusių siūlymus dėl teisinės bazės supaprastinimo. Pranešime taip pat aptariami numatomi pokyčiai vertinimų sistemoje, kurie apims Komisijos ir šalių narių vaidmens bei įsipareigojimų kaitą, teisinių įpareigojimų ir „minkštųjų“ priemonių santykį. Galiausiai, bus aptarta, kokių rezultatų tikimasi įgyvendinant numatomus pokyčius.

Jeannette Monier

Europos Komisijos Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties generalinio direktorato (DG EMPL), Vertinimų ir poveikio vertinimo skyriaus vadovo pavaduotoja, Belgija

ESF STEBĖSENOS IR VERTINIMO RACIONALIZAVIMAS

Pranešime daugiausiai dėmesio skiriama ESF specifikai ir pasiūlymams kitam programavimo laikotarpiui. Pagrindinis tikslas buvo supaprastinti vertinimo ir stebėsenos sistemą, tuo pačiu metu atsižvelgiant į svarbius šio programavimo laikotarpio ypatumus, visų pirma, dėmesį poveikio vertinimui ir išsamiam bendram rodiklių rinkiniui. Parengiamojoje studijoje įvairūs būdai buvo išnagrinėti ir plačiai aptarti su specialistais iš šalių narių. Rezultatas – įstatyminis pasiūlymas, atnešęs svarbių supaprastinimų, ne tik reikalavimuose šalims narėms, bet ir duomenų rinkimų metoduose.

Dr. Wolfgang Meyer

Saarland universiteto Vertinimų centro (CEval) direktoriaus pavaduotojas, Vokietija

VERTINIMŲ INSTITUCIONALIZACIJA EUROPOJĖ: ESAMA PADĖTIS IR ATEITIES PERSPEKTYVOS

Per pastaruosius tris dešimtmečius vertinimas tapo svarbia priemone įrodymais grįstos politikos formavimui visoje Europoje. Šis įspūdingas procesas prasidėjo 1990-ųjų pradžioje, tokiose šalyse, kaip Prancūzija, Vokietija, Švedija, Šveicarija ir Jungtinė Karalystė. Padedant ES, EBPO ir JT amžiaus pabaigoje vertinimas išplito visame pasaulyje. Svarbų postūmį vertinimo sklaidai Europoje turėjo Europos struktūriniai fondai, padėję gana greitai vystyti vertinimo kultūrą, ypač Vidurio ir Rytų Europos šalyse.

2016 m. Saarlando universiteto Vertinimo centras „CEval“ pradėjo mokslinių tyrimų projektą apie vertinimo institucionalizaciją

Europoje, kurio rezultatai bus paskelbti knygoje „Evaluation Globe“. Projekte daugiau nei 25 autoriai iš 18 šalių, pasitelkę lyginamąjį tyrimo dizainą, apibūdina geriausius vertinimų įgyvendinimo politinėje sistemoje, visuomenėje bei mokslo ir tyrimų institucijose pavyzdžius ir pateikia plačiausią kada nors atliktą vertinimų institucionalizacijos Europoje apžvalgą. Šis pranešimas pristatys lyginamuosius tyrimų rezultatus ir aptars, ar ši institucionalizacija yra profesionalumo ir Europos vertinimo kultūros augimo rodiklis.

Žvelgiant į vertinimo ateitį šios apžvalgos pagrindu, įdomiausius klausimus kelia jau veikiančių institucijų stabilumas ir vystymosi galimybės. Pranešime bus aptartos tendencijos, spąstai ir perspektyvos, galinčios turėti įtakos vertinimo ateičiai Europoje.

Dr. Žilvinas Martinaitis

UAB „Visionary Analytics“ partneris
ir tyrimų vadovas, Lietuva

10 SPĖJIMŲ APIE VERTINIMŲ ATEITĮ

Pranešimu siekiama reflektuoti galimus pokyčius vertinimo sistemoje, kuriuos lems trys tendencijos. Pirma, tradiciniai vertinimo tikslai – užtikrinti atskaitomybę ir viešosios politikos tobulinimą – remiasi prielaida, kad politikos formulavimas ir įgyvendinimas turi remtis žiniomis ir įrodymais, o ne ideologinėmis nuostatomis. Visgi nuo globalios finansų krizės auganti visuomenių poliarizacija verčia abejoti, ar ilgai ši prielaida išliks priimtina. Viešoji politika vis dažniau tampa ideologinės kovos įrankiu: kaip tai pakeis nešališkų / technokratiškų vertinimų pobūdį?

Antra, vertinimai remiasi kaitos teorijomis, kurios siekia nustatyti priežastinius ryšius tarp intervencijų ir individų/organizacijų

elgsenos kaitos. Šios teorijos naudojamos tiek bandant paaiškinti praeities (ne)sėkmes, tiek formuluojant informuotus spėjimus apie programų rezultatus ateityje. Visgi įsivyraujantys didžiaisiais duomenimis grįsti modeliai nesiremia priežastingumo analize tam, kad prognozuotų ateitį: kaip tai gali pakeisti vertinimų pobūdį.

Trečia, tradiciškai vertinimai remiasi gana ribota duomenų rinkimo metodų aibe (pvz., interviu, apklausa, stebėsenos duomenų analizė ir pan.). Visgi visų gyvenimo sričių skaitmenizacija lemia tai, kad atsiranda didelė aibė skaitmeninių žmogaus ir organizacijos veiklos pėdsakų. Tad kaip didžiųjų skaitmeninių duomenų atsiradimas pakeis vertinimo praktiką?

Dr. Gustav Jakob Petersson

Švedijos mokslo tarybos vyriausiasis analitikas, Švedija

ATEITIES VERTINIMŲ METODINĖS TENDENCIJOS IR IŠŠŪKIAI

Kaip geriausi nustatyti tikrąjį intervencijos poveikį? Kaip žinoti, kas iš tikrųjų veikia čia ir ten, šiandien ir rytoj? Šie klausimai per kelis pastaruosius dešimtmečius susilaukė bene daugiausiai dėmesio vertinimo bendruomenėje. Siekiant į juos atsakyti, padaryta nemaža pažanga kuriant ir diegiant naujus metodus.

Šiame pranešime aptariamos galimybės ir iššūkiai vertinimo kontekste taikant didžiųjų duomenų (angl. Big Data) analitiką, sistematines peržiūras ir sintezę bei kompleksiško teorijas.

Pagrindinė pranešimo mintis: vertindami metodologinių naujovių naudą, svarbu atsižvelgti į daugialypio priežastingumo (angl. multiple causality) teorijas. Tai gali padėti išvengti šališkumo vertinant metodologines inovacijas ir perdėm polarizuotų diskusijų.

Stephane Jacobzone

Viešojo Valdymo direktorato, Valdymo peržiūros ir partnerystių skyriaus vadovas, EBPO, Prancūzija

GEBĖJIMŲ VEIKSMINGAI NAUDOTI KOKYBIŠKUS VERTINIMUS STIPRINIMAS: EBPO PATIRTIS

Pranešimo metu bus pristatytos pagrindinės tendencijos apibūdinančios vertinimų praktikas ir sistemas EBPO šalyse. Bus aptarta, kokios institucijos yra atsakingos už vertinimus, kokie iššūkiai kyla atliekant vertinimus ir naudojant jų rezultatus bei koku mastu vertinimų praktikos yra apibrėžtos teisės aktuose. Taip pat bus aptartos, kokias vertinimų kokybės užtikrinimo sistemas naudoja EBPO šalys, kaip skatina inicijuoti vertinimus ir naudoti jų rezultatus, įskaitant tarnautojų gebėjimų stiprinimo iniciatyvas. Galiausiai, bus pateikti lyginamieji duomenys, rodantys, kuriose srityse – sudarant biudžetą, rengiant ir tobulinant viešosios politikos programas, reguliacines intervencijas ir kt. – dažniausiai EBPO šalyse naudojami vertinimai.

PARALELINĖ SESIJA A

Metodiniai vertinimo iššūkiai po 2020 m.

Dr. Gustav Jakob Petersson

Švedijos mokslo tarybos vyriausiasis
analitikas, Švedija

Simonas Gaušas

**UAB „Visionary Analytics“ partneris
ir tyrimų vadovas, Lietuva**

ESF FINANSUOTŲ MOKYMŲ VERTINIMAI: AR PASITEISINO NAUJOS DUOMENŲ RINKIMO STRATEGIJOS?

2014–2020 m. ES finansavimo laikotarpiu

Lietuvoje Europos Socialinis fondas (ESF) žmogiškojo kapitalo stiprinimui skyrė daugiau nei 1 mlrd EUR. Didžioji dalis šių ESF lėšų yra skiriama įvairioms mokymo veikloms finansuoti. Nepaisant skiriamų išteklių masto, intervencijų mokymų srityje vertinimai dažniausiai remiasi tik subjektyviais kokybiniais duomenimis. Savo vykdytame vertinime mes siekėme mesti iššūkį šiam tradiciniam mokymų vertinimo požiūriui.

Prezentacijoje bus aptariamos trys duomenų rinkimo inovacijos, taikytos vertinime. Pirmiausia, pristatysime, kaip darbo rinkos stebėsenos realiu laiku sistema gali būti pritaikoma siekiant įvertinti profesinių mokymų metu stiprinamų kompetencijų tinkamumą. Antra, aptarsime mokymų stebėsenos realiu laiku privalumus ir trūkumus. Trečia, papasakosime apie didelio masto apklausos, išsiųstos absoliučiai visiems mokymų dalyviams, rezultatus ir iššūkius.

Dr. Astrid Molenveld

**Rotterdam Erasmus universiteto,
Viešojo administravimo ir sociologijos
fakulteto profesorė, Olandija**

VIEŠOSIOS INTERVENCIJOS KURIANČIOS REZULTATUS. KUO GALI PADĖTI VERTINIMAI?

Vertinimų srityje vykstančius pokyčius apibūdina keletas tendencijų. Diskusijos apie tai, kaip atlikti politikos vertinimus, vis dažniau yra siejamos su skaičiais, algoritmais,

didžiais duomenimis (angl. big data), įrodymais ir jais grįstomis intervencijomis. Politikos vertinimai, tiek ex-ante (pavyzdžiui, įrodymų bazės politinėms intervencijoms pagrįsti), tiek ex-post vertinimai yra vis labiau kiekybiniai. Ulrich Beck yra mus įspėjęs apie naujų (ar senų) iššūkių racionalizavimą ir raginęs reflektuoti. Galvodami apie vertinimus, mes tiesiog negalime apskaičiuoti visų būdų, kaip intervenciją padaryti veiksminga ar pilnai suvokti jos poveikį. Įrodymų apie intervencijas kaupimas yra gera potencialios intervencijos pradžia, tačiau yra ir kitų veiksnių. Kontekstas yra svarbus, ypač viešajame sektoriuje, nes čia aktualus visuomenės palaikymas, intervencijos šalininkų mobilizacija ir kt. Taigi tyrėjų ir specialistų, norinčių toliau plėtoti vertinimų sritį, užduotis yra ieškoti alternatyvių metodų politikos vertinimams – metodų, kurie sumaniai derintų duomenis, įrodymus bei paliktų erdvės reflektuoti ir mokytis. Nauji vertinimų tipai, galintys įvertinti intervencijas ir jų rezultatus visuomenėje (pvz., SROI ir QCA) jau yra tobulinami, tačiau dar liko daug darbo.

Richard Hummelbrunner

Nepriklausomas vertintojas, Austrija

KOMPLEKSINIŲ INTERVENCIJŲ STEBĖSENA IR VERTINIMAI – ĮŽVALGOS IŠ SISTEMINIO MĄSTYMO

Kompleksinės programos kelia naujus iššūkius stebėsenai ir vertinimams – čia gali padėti įžvalgos ir metodai iš sistemų srities. Remiantis šių iššūkių apžvalga, pranešimas aptars tris dalykus:

1) Pirmoji dalis pagrįs sisteminio mąstymo naudojimą, paaiškins tris pagrindines sąvokas (tarpusavio santykiai, perspektyvos ir ribos) ir pasiūlys kaip pasirinkti tinkamus sisteminius metodus;

2) Antroji dalis nagrinės sisteminio mąstymo naudojimą kompleksinių situacijų stebėsenai, kai stebėjimas, pagrįstas iš anksto nustatytais kiekybiniais rodikliais, yra netinkamas arba nepakankamas. Pateikiamos kelios alternatyvos veikiančios su programų teorija ar be jos;

3) Paskutinė dalis bus skirta sisteminio mąstymo implikacijoms (poveikio) vertinimams. Bus pasiūlytos galimybės nustatyti priežastinį ryšį sudėtingose situacijose, kurios grindžiamos sisteminiu poveikio supratimu.

Pranešimas pagrįstas įvairiais autoriaus darbais (ypač knyga „Systems Concepts in Actions. A practitioner’s toolkit“) ir pavyzdžiais iš jo darbo praktikos.

PARALELINĖ SESIJA B

**Vertinimo įrodymai į rezultatus
orientuotam valdymui.
Išmoktos pamokos**

Agnė Paliokaitė

**Moderatorė. UAB „Visionary Analytics“
direktorė, Lietuva**

Vilija Šemetienė

Lietuvos Respublikos finansų ministerija

**KĄ KEIČIA VERTINIMAI?
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMAS:
TURINYS VS FORMA**

Šis pranešimas pratęs daugelį metų vertinimo bendruomenę dominančią neišsemiamą ir periodiškai atgimstančią temą, o gal problemą – kas yra tikrieji vertinimo rezultatai, kaip pamatuoti vertinimų rezultatų naudojimą, kaip nustatyti vertinimų poveikį. Bus aptarta vertinimo rezultato ir jo panaudojimo samprata: rekomendacija ir jos įgyvendinimas ar/ir sukurtos žinios ir jų pritaikymas suinteresuotų pusių pamatinių įsitikinimų kaitai, platus konsensusas dėl esminių pokyčių ir kaitos „savininkų“ įgalinimas. Ar tikrai vertinimo rezultatų naudojimo susiaurinimas iki rekomendacijų įgyvendinimo apskaitos parodo tikrąjį vertinimo rezultatų naudojimą? Ar nepaaukojame turinio dėl formos?

Atvejo studija – rekomendacijų ir strateginių siūlymų įgyvendinimas Lietuvoje.

Jonas Jatkauskas

UAB „BGI Consulting“ viešosios politikos ekspertas, direktorius, Lietuva

GYVENIMO KOKYBĖS MATAVIMAI IR JŲ NAUDA Į REZULTATUS ORIENTUOTAM VALDYMUI

Viešosios politikos planavimas, taip pat ir sanglaudos politikos strateginiai sprendimai, yra išskirtinai grįsti ekonominės ir socialinės konvergencijos siekiu. Šis siekis, strateginio planavimo dokumentuose, įgyvendinimo programose ir vertinimo ataskaitose, dažniausiai yra apibrėžiamas makroekonominių rodiklių, tokių kaip BVP, užimtumas, darbo našumas, pajamos, pagalba. Gyvenimo kokybės matavimais siekiama išplėsti socialinės ir ekonominės raidos koncepciją, visuomenės raidos būklę matuojant gyvenimo kokybės, pasireiškiančios individo lygmenyje, požiūriu. Pranešime pristatoma gyvenimo kokybės matavimų koncepcija bei gyvenimo kokybės matavimų pagrindu kuriamų naujų žinių/įrodymų visuma viešosios politikos planavimui ir vertinimui.

Nelly Bruno

Europos Komisijos Mokslinių tyrimų ir inovacijų generalinio direktorato (DG RTD), Reguliavimo ir inovacijų principo padalinio politikos analitikė, Belgija

MOKYMASIS IŠ VERTINIMŲ ATEITIES FORMAVIMUI: POVEIKIO GRANDINIŲ KONSTRAVIMAS ES BENDRAJAI MOKSLINIŲ TYRIMŲ IR INOVACIJŲ PROGRAMAI

2018 m. birželio mėn. Europos Komisija pateikė siūlymą steigti Horizon Europe – devintąją bendrąją Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų programą, kuriai numatyta skirti beveik 100 mlrd. Eur 2021 – 2027 metams. Nuo 1984 m. ES investicijos, skirtos bendrosioms mokslinių tyrimų ir inovacijų programoms, prisidėjo prie daugybės mokslo pasiekimų ir inovacijų, turėjusių reikšmingą poveikį visuomenei ir ekonomikai. Nors jų poveikis buvo aprašytas daugybėje vertinimų ir specializuotų tyrimų, tokie vertinimai

vis tiek susiduria su bendraisiais metodologiniais iššūkiais ir apribojimais. Didžiausias iššūkis yra nustatyti ir užfiksuoti tiesioginį ir netiesioginį šių rizikingų investicijų į kompleksines ir atviras mokslinių tyrimų ir inovacijų sistemas poveikį ilguoju laikotarpiu. Remdamasi pamokomis iš ankstesnių vertinimų, Europos Komisija pasiūlė atnaujintą Horizon Europe stebėsenos ir vertinimo sistemą, pagrįstą poveikio grandinėmis, siekiant stebėti padarytą pažangą beveik realiuoju laiku. Pranešimas atskleidžia šio naujo požiūrio kilmę ir kaip jis turėtų prisidėti prie Europos bendrosios programos po 2020 m. stebėsenos ir vertinimo tobulinimo ir, galiausiai, įrodymais grįstos politikos kūrimo.

PLENARINĖ SESIJA 2

Rezultatyvios viešosios intervencijos: misija (ne)įmanoma?

Dr. Žilvinas Martinaitis

Moderatorius.

**UAB „Visionary Analytics“ partneris
ir tyrimų vadovas, Lietuva**

Dr. Bastiaan De Laat

Tarptautinės ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO), Giluminio vertinimo skyriaus vyriausiasis vertintojas, Prancūzija

POLITIKOS POVEIKIO SUPRATIMAS. GILUMINIS EBPO KOMITETŲ VERTINIMAS

EBPO siekia padėti vyriausybėms užtikrinti gerovę ir kovoti su skurdu ekonomikos augimo ir finansinio stabilumo pagalba. EBPO struktūra yra trišalė – veikloje dalyvauja EBPO taryba, sekretoriatas ir komitetai. Komitetai, kuriuos sudaro EBPO šalių narių delegatai, ir prie kurių kartais prisijungia kiti dalyviai, atlieka svarbų vaidmenį organizacijos veikloje. Komitetai teikia strategines gaires darbo programoms bei yra atsakingi už tai, kad didžioji dalis organizacijos darbo būtų įvykdyta ir paviešinta. Šiuo metu egzistuoja apie 30 „I dalies“ komitetų, kas, atsižvelgiant į jų struktūrą, reiškia, kad EBPO sudaro per 200 organų įvairiausiose srityse. Kartu komitetai išleidžia apie 250 dokumentų per metus ir organizuoja daugybę susitikimų, forumų, seminarų ir kitų renginių.

Kai kurie EBPO leidiniai yra įpareigojantys (pvz., tarptautiniai susitarimai, tokie kaip kovos su kyšininkavimu konvencija arba EBPO sprendimai), tačiau, dažniausiai, pavyzdžiui, rekomendacijų, deklaracijų ar rodiklių atvejais, valstybės nėra oficialiai įpareigos

įtraukti juos į nacionalinius politikos formavimo procesus. Nepaisant to, tikimasi, kad EBPO darbas prisideda prie politikos formavimo keliais būdais: papildomais duomenimis ar įrodymais; naujais politikos formavimo principais, gairėmis ar modeliais; galimomis politikos reformų kryptimis ir pan. EBPO darbas taip pat atlieka svarbią tarpvalstybinių standartų nustatymo funkciją ir padeda atlikti politikos peržiūrą. Tikimasi, kad valstybių narių politikos formuotojai žino apie atitinkamus EBPO produktus, naudoja juos savo darbe ir kad tai galiausiai lemia tam tikrą politikos poveikį arba kitaip prisideda prie politikos formavimo. EBPO Giluminio Vertinimo skyrius siekia įvertinti šio, EBPO komitetuose vykstančio ir dažnai objektyviai neišmatuojamo, darbo svarbą, veiksmingumą ir efektyvumą.

Po trumpos EBPO apžvalgos, pranešime bus pateikti komitetų vertinimo tikslai ir apibūdinti ankstesni vertinimo ciklai. Tada bus aptarta vertinimo valdysena, kriterijai ir priemonės, padedančios atlikti vertinimus. Galiausiai bus pateiktos įžvalgos dėl tokio pobūdžio vertinimų ateityje.

Dr. Klaudijus Maniokas

UAB „ESTEP Vilnius“ valdybos pirmininkas,
Lietuva

VIEŠŪJŲ INTERVENCIJŲ DERINIMAS: PASIRUOŠIMO 2021+ PERSPEKTYVAI LIETUVOJE PATIRTIS

Šis pranešimas apibendrins šiuo metu Finansų ministerijos užsakymu atliekamo Lietuvos ūkio sektorių finansavimo po 2020 m. vertinimo rezultatus. Vertinimas atliekamas pagal 2018 m. liepos 31 d. paslaugų teikimo sutartį tarp Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir ūkio subjektų grupės UAB „Price-waterhouseCoopers“ UAB „ESTEP Vilnius“.

Vertinimo objektas apima valstybės intervencijas 14-oje viešosios politikos sričių: švietimo ir mokslo, energijos efektyvumo ir būsto renovacijos, verslo, kultūros ir turizmo, viešojo valdymo, informacinės visuomenės, aplinkosaugos, užimtumo ir socialinės įtraukties, sveikatos apsaugos, regioninės plėtros, mokslinių tyrimų ir inovacijų, transporto, energetikos, demografijos ir migracijos.

Vertinimo tikslas – optimizuoti valstybės intervencijas įvardintose politikos srityse, siekiant tvaraus visuomenės gyvenimo kokybės augimo užtikrinimo vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu. Tikslui įgyvendinti numatyti trys uždaviniai:

1. Nustatyti valstybės intervencijų į vertinimo objekte pateiktas viešosios politikos sritis struktūrą ir mastą pagal intervencijos tipą (reguliavimas, finansavimas, gamyba, pajamų palaikymas) ir finansavimo šaltinius (valstybės ir savivaldybių biudžetai, ES ar kitos paramos lėšos), visų tipų intervencijų tinkamumą, pakankamumą, suderinamumą tarpusavyje ir efektyvumą, siekiant viešajai politikai nustatytų tikslų.
  2. Išnagrinėti viešosios politikos sričių (tikslų) tarpusavio suderinamumą ir tinkamumą siekiant tvaraus visuomenės gyvenimo kokybės augimo užtikrinimo vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu.
  3. Nustatyti priklausomybės nuo ES SF finansavimo mažinimo kryptis 2021-2027 m. bei išanalizuoti galimybes ES SF investicijas į viešosios politikos sritis pakeisti valstybės nefinansinėmis intervencijomis arba privačiu finansavimu, siekiant išlaikyti ekonomikos plėtrą bei socialinę gerovę.
- Metodologiškai vertinimas remiasi antrinių šaltinių analize, interviu – ir tai yra šio vertinimo specifika – 28 (po dvi diskusijas 14 sek-

torių) teminių diskusijų, į kurias buvo kviečiami pagrindiniai viešosios politikos proceso veikėjai.

Pranešime daugiausia dėmesio bus skiriama antram uždaviniui – intervencijų suderinamumui.

Vertinimas buvo pradėtas remiantis prielaida, kad viena pagrindinių ES struktūrinių fondų investicijų, o ir investicijų apskritai, problemų yra tai, kad investicijos nepakankamai derinamos su kito tipo intervencijomis – reguliavimu, mokesčių politika, komunikacija ir t.t. Ši prielaida buvo grindžiama anksčiau Lietuvoje atliktais vertinimais skurdo mažinimo, atliekų ir poveikio konkurencingumui srityse.

Preliminarūs šio naujo vertinimo rezultatai rodo, kad svarbus ne tik skirtingų sektorių intervencijų tipų derinimas, bet ir derinimas tarp sektorių. Pavyzdžiui, norint didinti viešųjų paslaugų kokybę švietimo, sveikatos, kultūros srityse būtinas greitesnis paslaugų tinklo optimizavimas, ir čia galima tarpsektorinis mokymasis. Viena pagrindinių preliminarių išvadų, kad pagrindinės Lietuvos augimo problemos, tokios kaip skurdas, žmonių kvalifikacija, inovacijų stoka ir augantys regioniniai skirtumai yra tarpsektorinės, o Lietuvos viešojoje politikoje trūksta efektyvių tarpinstitucinio bendradarbiavimo instrumentų.

Dr. Žilvinas Martinaitis

Moderatorius.
UAB „Visionary Analytics“ partneris
ir tyrimų vadovas, Lietuva

DISKUSIJA SU SPRENDIMŲ
PRIĖMĖJ AIS

DISKUSANTAI – PRANEŠĖJAI:

Miglė Tuskienė

Dr. Marius Skuodis

Dr. Bastiaan
de Laat

Dr. Klaudijus
Maniokas